

Kosova, ABD ve Taçi İçin Zor Günler

Kosova'da faal olan "Gülistan" ve "Mehmet Akif" kolejlerinin 6 üst düzey FETÖ yetkilisinin perşembe günü film sahnelerini aratmayacak bir şekilde yaka paça gözaltına alınıp Türkiye'ye getirilmesi, ülke siyasetinde yeni bir sürecin habercisidir. Milli İstihbarat Teşkilatı'nın (MIT), Kosova'da yaptığı operasyon adeta depreme sebep oldu. Kosova Başbakanı Ramush Haradinaj, "Hiçbir şeyden haberim yok. Bunun gereğini yapacağım" açıklamasının ardından kısa süre içerisinde İstihbarat Şefi ve İçişleri Bakanı'nı görevden aldı. "Bir daha asla Kosova'da böyle bir olay gerçekleşmeyecek, size söz veriyorum" açıklamasında bulundu. Eski istihbarat Şefi ve şu an Meclis Başkanı olan Kadri Veseli de tepkisini dile getirdi. Bu olay sonrasında Kosova Kurtuluş Ordusu'nun (UÇK), iki eski komutanı ile UÇK'nın eski lideri Cumhurbaşkanı Haşim Taçi arasında ciddi bir yol ayrımı gün yüzüne çıkmış oldu.

Cumhurbaşkanı Taçi, Başbakan ve Meclis Başkanı'nın aksine tutuklanan kişiler için "Dışlanmış Türkler Kosova'da suç işledi. Bu cemaat bizim en zayıf yerimiz olan eğitim sistemimizden girdi. Bunlar bir terör yapısıdır" ifadesini kullanarak sürpriz bir çıkış yaptı. Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ise Haşim Taçi'ye teşekkür ederken Başbakan Haradinaj'a "Yazıklar olsun" serzenişinde bulundu. Tabii burada en çok merak edilen konu Haşim Taçi'nin FETÖ yapılanması karşısındaki keskin dönüşün sırrı idi. Aslında bütün soru ABD, 20 yıldır desteklediği, büyüttüğü, çok iyi anlaştığı Taçi ile yollarını neden ayırdı, niçin Taçi'yi gözden çıkardı?

ABD, UÇK'ya verdiği destekle onu önce ordu haline getirdi, destekledi, savaş bitince de siyasallaştırdı. UÇK, 2 parti ile 2001'de seçime girdi. Şu an 3 partiye bölündü ve liderlerin hepsi de UÇK komutanıydı. Ne oldu peki? Aslında her şey özel mahkemelerin kurulmasıyla başladı. 2015'de AB ve ABD'nin isteği ile özel mahkemeler kuruldu. Bu mahkemelerde Kosova savaş suçlularının yargılanması çalışmaları başlatıldı. Yani 20 yıl sonra ABD kendi desteklediği, büyüttüğü Başbakan yaptığı, UÇK'nın komutanı Haşim Taçi'yi özel mahkemelerde yargılamak istiyor. Peki, neden yargılamak istiyor?

Mesele şudur:

1. Karadağ sınır anlaşması, toprak devri baskısı idi. Bunu geçtiğimiz ay büyük olaylar, baskılar ve tehditler sonucunda meclisten güç bela yeni kabul ettirdi.
2. Belediyeler birliği. Sırpların yaşadığı yerleşim alanlarında belediyeler birliği yasası uygulamasının kanunlaşması idi. Bütün Arnavutların şiddetle karşı çıktığı bu yasanın uzun süredir onaylanmaması ABD ve Avrupa'yı çileden çıkartıyor. Bu yasanın çıkması demek Kosova'nın uzun vadede Bosnallaşması demek.
3. Özel mahkemelerin kabul edilmesi savaş suçlarının yargılanması.

Fakat bu üç maddeye Meclis de sadece muhalif lider Albin Kürdi karşı çıkmıştı. ABD'nin büyük baskıları sonucunda 3 üç madde Meclis'ten 2015'ten bu yana geçmedi. Mart ayında Meclis'in onaylaması sonucunda Haşim Taçi'nin özel mahkemelerde yargılanacağı dosyaların kesin varlığı Kosova'da siyasi dengeleri alt üst etti. Şu an Kosova'da yüzde 2 Sırp yaşıyor. Bu yasa onaylanırsa, Sırpların yüzde 20'nin üzerinde hak ettikleri topraklara Sırp göçü gerçekleşecek. Bu mesele Kosova'nın bütün parti taraftarları için imkânsız görülüyor.

Kosova'nın siyasi istikrarsızlığında tabii ki ABD ve Batı yanlısı 3 UÇK partisinin büyük payı var. Uzun yıllardır Kosova, 1,6 milyon nüfusa rağmen 4 partili koalisyonlarla yönetiliyor. 4 partiye neredeyse yakın oy alan radikal ABD ve Batı karşıtı olan Albin Kurti'nin Vetevendosje Partisi ise her geçen gün yükselen oy yüzdesiyle halkın tek umudu haline gelmiş vaziyettedir. Haşim Taçi aslında ABD ve Batı'nın kalemini kırıldığını anlamış vaziyette... Son tavrı ile ABD ve Batı'ya "benim ile uğraşmak o kadar kolay değil" mesajını vermiş oldu. Haşim Taçi'nin kolay lokma olmadığını en iyi Sırplar bilir. Sırplar onun lakabını "Yılan" olarak takmışlar. UÇK'ya liderlik yapmış ve 10 bin savaşçısı olan, binlerce gazisi olan bir ordunun lideri olarak kendisine bağlı on binlerce seven insanın varlığını yabana atmamak lazım. Bugün siyasete dönse, parti kurmaya kalksa, toplumda ciddi karşılığı var olan bir isim. Tecrübeli savaşçı Taçi siyasette yeni bir kulvara da kapılarını açarak kendisine gelecek olan saldırılara karşı hazırlıklı görülüyor. 2014'de 12 cami imamının tutuklanması ve 13 derneğin faaliyetinin durdurulma davalarını geçtiğimiz ay beraatle sonlandırması da yeni bir mücadele planını devreye koyduğunu gösteriyor.

Cumhurbaşkanı Taçi'nin toplumdaki karşılığı Başbakan Haradinaj ve Meclis Başkanı kadri Veseli'den

daha güçlü olduğunuzun altını çizmek lazım. Kosova, önümüzdeki günlerde hem ABD için hem de Thaçi için sürpriz gelişmelere gebe. 1990'lı yıllardan itibaren Kosova siyasi yapısı üzerinde ABD ve Almanya'nın çok güçlü etkisi vardı. Türkiye, Kosova savaşı sürecinde ve sonrasında daha ziyade insani yardım ve kültürel etkinliklere yoğunlaşırken siyasi yapılar üzerinde nüfuzumuzu maalesef çok güçlendiremedik. Muhafazakâr ve dindar Arnavutların Türkiye sevgisi çok iyi algılanmadı. ABD ve Batı'nın Thaçi ile yaşadığı çok ciddi kırılma süreci Türkiye için yeni bir şanstır.

*Bu makale Yeni Akit'te 3 Nisan 2018 tarihinde yayınlanmıştır.